

10. valgkamp

Det her er en bid fra en tv reklame fra præsidentvalgkampen i 1988. Det er i dag kendt som en reklame, der er med til at afgøre valget. Anders Agner gør os lige allesammen lidt klogere?

Det vi lige hørte det fra den reklame, der handler om en mand der hed Willie Horton og Willie Horton reklamen er i dag et af de bedste eksempler på, hvor effektiv en negativ kampagne førelse kan være. Og det må man sige, at det er slået igennem for alvor i USA i slutning af 80'erne og eskalerede derfra videre. Og det er jo også noget, som vi kender herhjemme i Danmark i dag.

Made in America i dag om amerikanske valgkampe og præsidentvalg, og hvordan de har forandret dansk politik.

USA er verdens mest magtfulde land. På tværs af Atlanten, kan det der sker i USA, forandre Danmark. I Made in America, når USA forandrer Danmark, tager vi ti afgørende øjeblikke i USA's historie og går tæt på, hvordan begivenhederne forandrede Danmark og verden omkring os.

De to faste medvirkende i programmet, Anders Agner, der er chefredaktør på Kongressen.com, og Peter Henningsen, der er historiker og museumschef på Frilandsmuseet. Din vært er Lasse Charli Pedersen.

Anders Agner vi starter lige tilbage i Danmark her, fordi siden 2001 har man jo talt om, at danske valgkampe har været meget ligesom amerikanske valgkampe. Præsidentvalgkampe, kan du ikke lige prøve at gøre os.

Det der skete i 2001, vi havde sådan set disse små fliger af det i 98 valget mellem Poul Nyrup Rasmussen og Uffe Ellemann-Jensen, men det blev i særdeleshed synligt i 2001, da det så stadig var Nyrup, men hans udfordrer denne gang hedder Fogh Rasmussen. Det blev gjort til den her præsident duel. Det var topmødet mellem de to. Det var den røde bloks statsministerkandidat mod den blå bloks statsministerkandidat, og selvom vi jo har et partisystem, som er fundamentalt anderledes i Danmark end det man har i USA for der har du kun de to store partier Demokraterne og Republikanerne. Der er det

jo altså noget anderledes det vi kender i Danmark, men det blev pludselig gjort til, at det var en duel mellem de to statsministerkandidater, og det var sådan set det, valget handler om. Vil du have Nyrup stadigvæk, eller vil du have Fogh? Og det kommer også til udtryk ved, at man begynder at lave de her tv topmøder mellem disse to herrer, altså mellem Nyrup og Fogh.

Hvor de ellers skulle krydse klinger. Og det var et stilbrud i forhold til det, vi kendte omkring måden, vi både havde vores forståelse af folketingsvalg selvfølgelig har det altid handlet om hvem skulle være vores næste statsminister? Hvem skulle danne regering, og hvordan skulle den politiske kurs se ud herfra? Men det der med i så høj grad blev gjort til det her personspørgsmål, til duellen mellem i det her tilfælde Fogh og Nyrup? Jamen, det var virkelig et stilskifte, og det har jo dybest set præget samtlige danske folketingsvalg lige siden.

Ja fordi Peter. Det man vel får, det er at det lige pludselig i meget, meget høj grad handler om mennesker i stedet for om partilinje eller holdninger.

Det har selvfølgelig altid handlet om mennesker og de enkelte partiformænd, altså var det nogle, man gerne ville have som statsminister? Men det er klart, fokus skifter fra politiske linjer til nogle personer, fordi at vi ved godt som Anders også sagde, at det politiske system i Danmark er helt anderledes, og at de politiske partier er jo ikke ens. Altså det som den her præsident agtige blokpolitik skabte... blå blok og rød blok. Det er jo at den udviser For eksempel forskellen mellem Konservative og Venstre. Jeg tror, der er mange i dag, der ikke kan sige, hvad forskellen er. Der er faktisk ret stor forskel, ligesom der er stor forskel på Radikale Venstre, hvis de ligger over i den røde blok, hvor de nogle gange og nogle gange ligger de i den blå, socialdemokrater Enhedslisten, som dybest set er et sammenrend af DKP og VS og ... zap og hvad fanden de hedder alle sammen. Og SF og så videre, der er jo forskel men den udviskes i det her, og derfor mener jeg faktisk, at det er en forfladigelse af det danske politiske billede. Og så kan man så spørge sig selv, om den har skabt det. Det er vel de danske tv journalister, der dybest set have skabt den her forfladigelse af dansk politik ved omkring 2001 at løbe med denne her præsident blok og italesættelse det som rød og blå blok. Man taler stadig om det i tv og jeg bliver enormt irriteret når jeg hører det Faktisk.

Og alt det skal vi høre meget mere om, at vi skal blive klogere på, hvor det kommer fra. Og vi starter lige med et blik tilbage i historien, for hvordan udviklede det sig egentlig i USA?

I USA er en præsidentvalgkamp lig med to parter, to kamphaner. I 2020 af denne hanekamp er blevet en kamp mellem ældre, deciderede gamle, vil nogen mene, haner. I Danmark har vi et markant anderledes valgssystem end det amerikanske men valgkampens dækning i medierne bevæger sig mere og mere mod det amerikanske.

Tv stationerne maler i stigende grad valgkampen op til et folketingsvalg som et kampvalg mellem to kandidater. Det er ikke det eneste, vi har ladet os inspirere af i Danmark. Vi har i dag i Danmark et hav af rådgivere og særlige spindoktorer, vi ikke havde for 25 år siden, igen med inspiration hentet direkte i USA.

Ja, Peter Henningsen prøv lige at tage os tilbage. Nu hører vi, hvordan det udvikler sig i USA. Men hvordan var det i gamle dage, når der var valgkamp i Danmark?

I de gode gamle dage. Altså hvis vi går tilbage til 70'erne og 80'erne og de tidlige 90'ere, man kan jo blive så nostalgisk ikke sandt og romantiserende. Det er slet ikke det der er billedet her, men det havde vi jo en tradition for, at alle partiformænd blev stillet op på rad og række. Det ser vi jo i øvrigt igen Heldigvis, hvor de så kom til orde og kunne fortælle om deres partiprogrammer. I løbet af 90'erne blev det billede faktisk ændret lidt, for det er lige pludselig blevet tilmålt en særlig taletid, hvor de kun have så og så mange minutter hver. Det kendte man ikke tidligere. Det betød pludselig de skulle være meget skarpere, og de begyndte også at råbe i munden på hinanden, ja det var de jo nødt til, for at kunne komme til orde for i de gamle valgduel. Der var noget tid. De kunne vare utroligt lang tid, og man kunne virkelig have nogle dybe diskussioner, som blev muligt op i 90'erne. Op i 90'erne kom også det, som jeg altid kalder Reimer Bo Fænomenet, jeg ved så ikke om det er rigtig uretfærdigt mod den Stakkels Reimer Bo. Men det med det er journalisten, der bestemmer, hvad de skal tale om, at politikerne ikke selv kan komme frem med deres budskaber. Men journalisten, der styrer debatten hele tiden drejer det hen på, hvad han synes er interessant hvorved man får nogle underlige, mærkelige debatter, så der har været mange forskellige former undervejs. Var det så sådan I de gamle, de gode gamle dage, var det så sådan, at man dengang tog stilling til, om man var socialdemokrat eller SF'er eller konservativ eller

venstremand? Eller tog man lige så meget stilling til, om man vil have Jens Otto Krag eller?

På den måde er der nok ikke så meget, der har ændret sig. Vi kan også se på USA der er nogle, der hardcore republikanere uanset hvad der sker. Der er nogle, der er hardcore demokrater, uanset hvad der sker. Og så er der en masse tvivlere, som kan overbevises, om det ene og det andet, og som nok går efter selve kandidaten. Sådan har det også været herhjemme. Der var mange virkelig hardcore socialdemokrater arbejder hardcore konservativ, hardcore Venstrefolk også hardcore på venstrefløj. Hvis du havde en gård, så stemte du på Venstre, det gjorde du også hvis du var husmænd, så var du også Venstre. Hvad man lavede, og hvor man boede, det gjorde, det afgjorde, simpelthen hvad man stemte. Og man skal ikke være, det gør det faktisk i dag. Mange undersøgelser viser jo, at det du stemmer den dag i dag, bærer ekstremt præg af din opvækst. Hvad er du kulturelt opvokset i? Det kan godt være, at du lever en livsstil, da det passer dig at være venstremand. Men du stemmer måske socialdemokratisk, for det var din familie.

Anders Agner. Så hopper vi ud i den amerikanske historieUndervisning. Har det altid været person orienteret i USA, eller er det også en udvikling?

Det har vi jo i hvert fald et stykke af vejen i forhold til præsident posten al den stund, at det måske er der vi bare skal give to sekunders kontekst på, hvor stor en forskel der er på den amerikanske og den danske, fordi du har i USA der er præsidentvalget, hvor du finder ud af, hvem skal have nøglerne til Det Hvide Hus. Men det hænger ikke sammen med resten af det lovgivende arbejde altså i virkeligheden er præsidenten Den der udskriver og underskriver lovene. Men den lovgivende forsamling, man har i USA, er det der hedder Kongressen, det er der hvor du har Senatet og Repræsentanternes Hus og det vi kender hjemmefra. Det er i virkeligheden at sige ja, men som følge af vores folketings sammensætning det er så det, der på den baggrund gør, at man danner regering, og den regeringsleder bliver så dansk statsminister.

Og derfor hænger de to ting sammen. Sådan er det ikke i USA, der er det opdelt. Der er det et spørgsmål om personen, og selvfølgelig er det også et spørgsmål om den politiske retning. Om du er demokrat, eller du er republikaner. Men det bliver meget hurtigt Hvad præsidentembedet angår, et spørgsmål om personen, om troværdigheden, om karakteren og om ledelsesstilen. Alle de her ting og sager selvfølgelig også... alt afhængig af om du er demokratiet eller republikaner, og hvordan du så vægter de her

ting og sager. Men de to ting er adskilt, altså der er præsident delen, og så er der selve lovgivningsmaskindelen nede på Capitol Hill. Det er altså en fundamental forskel, og derfor kan man sige, der har det måske også giver bedre mening, at det her personspørgsmål har fyldt så meget, at persondyrkelsen af fylder så meget i USA og i præsidentvalgkampen, fordi det er et spørgsmål om, om personer modsat... Men der giver det bedre mening at gøre det til Denne her duel, end det måske efterhånden er kommet til at gøre i Danmark.

Men selv hvis vi kigger i Repræsentanternes Hus, eller vi kigger i Senatet, er det jo også mennesker, man stemmer på. Enkeltpersoner, der bliver valgt ved direkte, nede på de planer måske endnu mere regionalt, stemmer Folk der så partilinje eller stemmer de også dér på personer?

Begge dele vil jeg sige. Det er ikke nødvendigvis usædvanligt, at folk godt kan stemme forskelligt i forhold til, hvad det er for hvor, hvilket niveau af valg det er, at man stemmer en ting ind til præsidentvalget, måske stemmer noget andet lokale, fordi man måske kender den person, der stiller op.

Har man Anders Agner i USA altid stemt på par mennesker, eller har der været en udvikling i forhold til det her med, om man er partiloyal?

Et af de eksempler som tit fremhæves som værende, at man faktisk som præsidentkandidat kan flytte folk i forhold til, hvor de er henne. Det er jo det, man kalder Reagan Demokraterne. I løbet af 80'erne erobrede Reagan en meget, meget stor del af de demokratiske vælgerhav ved at begynde at appellere til nogle af de værdier, som de synes var vigtige. Og det gjorde altså blandt andet ved det valg i 84, hvor han blev genvalgt. Den mand han var oppe imod han hed Walter Mondale og jeg skal hilse at sige, at Mondale er en dygtig og hæderlig mand, som gjorde det glimrende som politiker i øvrigt, bare ikke over for Reagan. 49 ud af 50 delstater tabte Mondale da han rendte ind i Ronald Reagans genvalg, genvalgs maskine der i 84. Det var blandt andet fordi, at Reagan havde formået at gøre sig spiselig over for demokrat... for dele af det demokratiske bagland. Det, der så bare gjorde sig gældende bagefter, det var jamen nogle af dem der havde været Reagan demokrater. De blev ikke nødvendigvis ved med at stemme republikansk bagefter. Reagan var væk, de gik tilbage... De stemte på

Reagan mere end de stemte på det republikanske projekt, fordi de godt kunne lide ham og synes han repræsenterede nogle af de værdier, som de mente var vigtige.

Det har man jo set flere gange gennem amerikansk politik og kultur, så der er vel også sådan et eksempel Som kan man sige Bush og Gore, hvor det egentlig meget går hen og bliver et personspørgsmål.

Ja, og meget tydeligt drevet med ønsket om, at det skulle blive et personspørgsmål, ikke mindst fra Bush lejrens side. Den spindoktor, som kørte Bushs kampagne i 2000 og i øvrigt også kørte den i 2004 ham der hed Karl Rove. Han kunne altså sit kram, og han vidste godt, at han havde en kandidat, som var en folkelig og jovial herre og en mand, som ville kunne connecte med sådan average Joe, som han kunne forstå og tale med de her mennesker på en måde, som gjorde, at de følte, at de havde en allieret og en fortrolig. Derfor begyndte det at handle om jamen hvem vil du gerne drikke øl med? Og det kan man sige, at det ikke så frygtelig relevant, for der er ikke ret mange mennesker, der begynder en dag at skulle sætte sig ned på en eller anden træveranda og begynde at drikke øl med den amerikanske præsident. Men alligevel så blev det til at hvem vil du helst drikke en øl med, og det blev faktisk så effektivt kørt Rove maskinen, at det endte faktisk med, at flest amerikanere gerne ville drikke en øl med den tørlagte alkoholiker. En alkoholfri øl.

Inden vi gik i studiet taler jeg med Henrik Qvortrup, der er politisk redaktør på B.T. Og var en af Danmarks første spindoktorer. Jeg spurgte ham om, hvor stor en indflydelse den amerikanske måde at føre valgkamp på fik i Danmark.

Hver eneste gang der er valg i Danmark, så siger man at man undgå, at det bliver en præsidentvalgkamp og så alligevel Når vi når frem mod snorene, så er det jo meget et spørgsmål om skal det være den statsminister eller den statsminister. Selvfølgelig ikke helt så udtalt som i et amerikansk præsidentvalg. Men det er klart, at den her forestilling om en valgkamp er en hel masse partier der lægger frem Hvilken politik de ønsker at føre hvis de bliver repræsenteret i folketinget er det så noget der har lige stor bevågenhed den tid er definitivt passe, det er meget game Mellem to front løbere der repræsenterer hver sin fløj. Derfor kan man med god ret kan tale om en præsidentvalgkamp også i Danmark.

Men dette her personspørgsmål, det som vi er inde på, at vi ser det meget... lidt til dels i 98 med meget fra 2001 og frem, og så bliver det netop de her personspørgsmål med Fogh eller Lars Løkke kontra Helle Thorning...

For at tage tråden op fra hvor Anders stoppede, så tror jeg ikke, der er meget tvivl om, at en af hemmelighederne bag Fogh Rasmussens valgsejr i 2001 var Fogh Rasmussens selv. Han gik jo også frem som virkelig den stærke Frontier mand. Altså midtjyden ikke? Han havde en enorm gennemslagskraft og en enorm pondus og selvsikkerhed, som jeg tror slæbte rigtig mange med sig især efter Nyrups famlende sidste år som statsminister. De var ikke særligt heldige. Der var mange. Der var mange episoder, der kommer så den stærke mand. Hvad sker der så, da Fogh stikker af til NATO? Så kommer Lars Løkke Rasmussen, der slet ikke har den samme pondus, og Venstre mister jo momentum. Det kan da godt være, man hellere vil drikke en øl sammen med Lars Løkke Rasmussen han er sikkert supermunter at drikke en øl med. Men man har nok mere tillid til Fogh som statsminister. Så ja, personer har også betydning. Pludselig var der en masse Venstrefolk, da Fogh Rasmussen var statsminister. Det svarer meget godt til 80'erne. Poul Schlüter kom til i 82. Pludselig var der et hav af Konservative. Det har det aldrig været før. Det var blevet til et megastort parti. Men det var forsvandt også den dag, at Schlüter takkede af.

Jeg tror, at du har ret Peter i forhold til at Foghs Person betød noget. Der er ikke spor tvivl om, det ved jeg også, fordi jeg har talt med nogle folk, der var med til at køre kampagnen i 2005, da Fogh han var på genvalg og denne gang stod over for Mogens Lykketoft. Så var det også et klart aktiv, fra Fogh lejrens side, man vidste godt. Det her var forrygende. Hvis man kunne gøre det til personspørgsmål ikke mindst, der er nogle af de strategier, som arbejder med Fogh, som jeg talte med for år tilbage i forbindelse med en bog, jeg skrev om, om valgkamp og kommunikation osv. Som sagde... Det er det bedste, de kan forestille sig. Det var, at det var Lykketoft der havde overtaget efter Nyrup, fordi han var gammel finans og udenrigsminister og Nyrups tro væbner osv. Og det var det perfekte i forhold til at frame det som om, at det var fortiden mod fremtiden, og de kørte løs på det, det var hele tiden det der med Fogh eller Lykketoft. Det blev aldrig nogen sinde muligt for Lykketoft eller den socialdemokratiske lejr at slå det narrativ i stykker. Det var hele tiden det, man kørte på.

Og du ser rent faktisk Helle Thorning-Schmidt gøre det samme mod Lars Løkke Rasmussen i næste valgkamp. Her har du den her lille fordrukne nordsjællandender, som han nærmest blev portrætteret som ikke? Her har du denne her superkvinde, hun er faktisk en superkvinde, sådan portrætterer hun jo sig selv og vinder dermed valget. Hun har nok lært af Anders Fogh Rasmussen. Det tror jeg godt, man kan sige. I øvrigt valgt på sloganet Jeg kan slå, jeg kan slå Anders Fogh.

Den her programserie handler om, hvordan USA har påvirket Danmark. Det her er jo en af de meget, meget direkte måder, du nævner det selv Anders, du har skrevet den her bog om det her. Noget er der vel også skete det var, at de fleste mennesker, der har arbejdet professionelt med politik i Danmark, de valfartede til USA i 90'erne og starten af nullerne for at lære de her tricks. Hvad var det, de tog over for? Hvad var det de gerne ville kopiere?

Jamen, det de gerne ville kopiere Det var en professionalisering af den politiske kommunikation for jeg kan huske da Jens Ågård og jeg, som jeg skrev bogen sammen med vi lavede den her bog, så var det ret tydeligt, at de her, som blev de kendte som de første spindoktorer. Jamen de havde altså været på flittigere studieture. Det fortalte de også åbent om, at de havde ikke nødvendigvis rejst hele vejen til USA. De kunne nøjes med at rejse til London, fordi så kunne de tale med Tony Blairs folk, fordi de havde en til en kopierede især Bill Clintons gameplan i forhold til, hvordan han havde vundet i 92 og det er det der med kog det ned til få simple budskaber. Husk os lige på det, hvad er det Bill Clinton og hans folk går ind og gør?

Man kan sige, når man sidder og snakker om det i dag, så er det sådan at vi alle sammen tænker at det gør man jo bare hele tiden men Det er der med at sige, når man f.eks. Der er tre ting, og så er det tre ting, og vi bliver ved med at gentage de samme tre ting igen og igen og igen, når Clinton i 92 var at Han sagde, at enten så siger vi forandring eller mere af det samme, men også så snakker vi om sundhed, eller også så snakker vi om økonomi. Det var ligesom det man kørte på.

Og det var igen og igen ligegyldigt hvad man snakkede om. Så var det tilbage til de tre udgangspunkter. Nå har du haft en god weekend. Jeg har haft en god weekend, og det er fordi jeg har et godt job, og det skal jeg sørge for, min nabo også får, nå så du fodboldkamp i lørdags ja det kan du tro og den knæskade som ham superstjernen han fik. Den skal altså kunne behandles, og det skal alle kunne, og det er derfor, jeg vil gøre noget ved sundhedsplanen det er sådan hele tiden dreje det tilbage til de her tre

budskaber og så bare holde kursen. Jeg interviewede ham, som var Bill Clintons chefindpisker, ham der hed James Carville for et par år siden og han fortalte omkring det her og en af de ting som også gør sig gældende, og folk derude kan jo sagtens genkende det i politisk kommunikation nu om stunder. Det er gentagelsen som han sagde, som man i ejendomsmæglerbranchen siger. Beliggenhed, beliggenhed, beliggenhed, så i politisk strategisk kommunikation. Så handler det om gentagelse, gentagelse, gentagelse. For du kan aldrig vide, hvornår dit publikum hører efter. Du kan aldrig vide, om det der halve eller hele minut, hvor du lige har deres opmærksomhed, inden de skal hen og hente børnene fra håndbold eller hvad de nu skal. Om det lige er der de hører efter om det lige er der, at du får fat i dem, så skal du være helt sikker på, at det du siger, det er lige præcis det som det allervigtigste, de skal høre, og derfor bliver det det der med. De gentager sig. Og igen og igen og igen er det det samme. Man siger. Det er altså en til en planket fra Clinton og taget... hvor man nogle gange i dag står og ryster lidt på hovedet.

Så spørg bliver politikerne spurgt om én ting, og så svarer de om noget, de overhovedet ikke er blevet spurgt om. Men det er det, de gerne vil snakke om.

Jeg kan huske jeg læste en af Martin Krasniks bøger for et par år siden, hvor han skrev meget præcist omkring det der med, hvordan det var at vende tilbage til Deadline at være vært på Deadline efter at have været væk nogle år og begynde at lave politiske interview, og han sagde nogle af de svar, han fik, var fuldstændig helt hen i vejret. Det var fantastisk morsomt hvor han så skrev at hvis man forestillede sig, at i en privat kontekst, at det var noget med, at man stod og snakkede med sin bedre halvdel om, hvis din kæreste spørger, Laver du mad i aften, og du så starter med at svare, Jeg vil godt starte med at sige at jeg er meget tilfreds med måden vi indretter vores køkken. Det er inden for rammerne af det, som vi skal tale om. Men det er ret ligegyldigt. Du svarer ikke på det jeg spørger om, du bruger nogle af de samme termer nogle af de samme ord men du svarer ikke på det, jeg spurgte om. Og det er jo altså folk derude kan jo sagtens genkende det, fordi der er nogle gange altså at sige Lasse. Både du og jeg er jo journalister, og laver politiske interviews også fra tid til anden, og derfor render man jo også ind i det her, og det gør man godt nok også i USA. Jeg hørte en masse ord, og du svarede mig med et eller andet men du svarede ikke på det jeg spurgte om.

Nej for Peter så er vi vel tilbage til noget af det du startede med at tale om. Det var at man i gamle dage i de gode gamle dage i dansk politik. Så stod man og talte for mange

forskellige ting, mange forskellige emner... nuancer... Men det er vel noget af det amerikanske måde at føre valgkamp på og Præsidentvalgkampen har gjort, at vi har fået meget af det reduceret til at tale i budskaber og oneliners?

Ja det er rigtigt og Dermed er i hvert fald i mine måske gammeldags øjne politiske debatter også blevet eventyrlig kedsommelige.

Hvis man så skal prøve at køre det frem til i dag Anders Agner den valgkamp, vi beskæftiger os med lige nu. 2020. Den amerikanske 20/20 præsidentvalgkampen. Er det så den ekstreme form på det, vi vil se i Danmark lige om lidt?

Jeg tror ikke vi en til en kommer til at se det i Danmark og det skal vi bestemt heller ikke ønske os. Jeg har sjældent set noget så tåkrummende som det vi er vidne til i USA i øjeblikket. Altså den første tv debat der var mellem Trump og Biden var en skændsel. Og det handler ikke om politik og en partipolitisk tilhørsforhold. Det er bare grundlæggende, der blev lavet en undersøgelse bagefter, der viste, at to tredjedele af de mennesker, der har set den debat, var efterladt med følelsen af irritation. Så har det godt nok været en fejlslagen debat, og den kan man sige. Der er vi jo heldigvis ikke i Danmark, og det skal vi nok heller ikke ønske os, at vi kommer hen. Men det plejer at være en meget gode tommelfingerregel. Vil du gerne vide, hvad der sker i Danmark fremadrettet så kig på, hvad der sker i USA nu.

Så er noget af det nye det er så for eksempel i USA.... Data og...

Vi har set det der med at man i højere og højere grad for eksempel målretter sit budskab i forhold til hvad man har data på sin målgruppe, sine vælgere osv. Vi ser det der med Hvor stor En rolle social medie kampagne kan betyde både i forhold til at ramme de helt rette grupper af mennesker, som man gerne vil nå som politiker. Hvordan Dit budskab turnering, som det hedder i højere og højere grad også kan fintunes afhængig af, taler jeg lige nu til et segment på mellem 20 og 30 år eller taler jeg til nogen mellem 30 og 40. Eller hvor er vi henne, helt ned i sådan noget med hvilke ord man bruger eller hvilken retning man vil bygge sin sætning op, eller hvad det er for nogle hashtags man bruger og så videre - i øvrigt at online også har vist sig ... det er jo i virkeligheden Vor tids forsamlingshus et stykke af vejen. Det er det sociale medie platforme nu bruges til, og det var det, som vi så for alvor brage igennem i USA i 2008. Med Barack Obama, der virkelig forstod hvad især Facebook på det tidspunkt kunne bruges til i forhold til at mobilisere vælgere og skabe de sociale medie Forsamlingshuse. De er så nogen der stiltfærdigt kunne argumentere for, at Facebook

hen ad vejen nok skulle have taget noget mere ansvar på sig inden det kørte helt af sporet. Men det er en anden sag.

Nåmen du ser vel også at man data mæssigt læser sin vælgergrupper enormt præcist apropos den seneste danske valgkamp, at Socialdemokraterne indser, at de skal. De skal lukke en indvandrer, kan man sige side. Og så skal de have en plan fra Arne.

Ja, det er jo det der som jeg sagde før, det bliver kogt ned til få bulletpoints og så kører vi løs på dem, og det har vi også set i Danmark, og yderligere er den proces eskaleret på grund af sociale medier. Det der med at hvad er et godt hashtag eller hvad er en god oneliner hvad er det jeg kan huske bagefter. Vi alle sammen i en amerikansk kontekst. Vi kan alle sammen huske, at Obama i 2008 sagde Yes we can. Det kan vi alle sammen huske. Jeg kan garantere dig for Til gengæld er der ikke en sjæl, der kan huske, hvad John Kerry i han sagde i 2004.

Vi kan også huske hvad Trump har sagt ikke? Make America Great again og grab them by the pussy. Det glemmer vi aldrig. Er det her point of no return? Ser I noget ændre sig?

Nej, det synes jeg egentlig ikke jeg gør, og jeg vil sige, at der hvor man måske så en lille modreaktion. Det var faktisk det sidste folketingsvalg, vi havde i sommeren 2019, hvor der var nogle af de andre partier, som ikke var de bærende statsministerpartier, som prøvede at sige nåmen det kan ikke være rigtigt. Vi vil også have adgangen til de der diskussioner nåmen så er vi også bare statsministerkandidater, altså Alternativet i særdeles med Uffe Elbæk i spidsen, så er det i hvert fald måden, vi kørte på. Så peger vi på os selv. Så skal vi vel også være med til den debat, der er mellem Lars Løkke og Mette Frederiksen? Det skulle han så ikke alligevel, men det var sådan vi så nogle nogle modreaktioner.

Det er klart, man skal passe på med at tro, at noget ligesom er lovmæssigt eller naturgiven, det er der ingenting der er. Det kan sagtens være, at det også kommer her, men det kan også være der sker en modreaktion. For eksempel i lyset af de debatter, der har været mellem Biden og Trump, som jo bestemt ikke er noget, man bør følge. Så det kan jo være, at man også vælger her i Danmark at gå en anden vej. Fra nu af. Det kan vi ikke sige noget om. Sådan er det bare, det er altid efterrationaliseringer, man bagefter kan se at nåh men, Det var lovmæssighed.

Altså kan man sige sig fra historikers synspunkt, fra en historikers synspunkt er der altid efterrationalisering.

Og det man så har kunne se, at det er den udvikling, der har været i de sidste 50 år. Der er det den amerikanske måde at føre valgkamp, der påvirkede Danmark men det kan svinge den modsatte vej, ork det kan svinge en helt anden vej.

Jamen, så vil jeg så fra den journalistiske del af perspektivet så sige, at jeg er i hvert fald vil blive stærkt stærkt forundret, hvis det kommer til at ændre sig. I hvert fald i den valgkamp, der så senest i Danmark skal afvikles i sommeren 2023.

Blandt andet fordi, at kollegerne i mediebranchen jo har et rimeligt klart og tydeligt narrativ sat op nu altså duellen der så den her gang efter alt at dømme kommer til at hedde Mette Frederiksen versus Jakob Ellemann-Jensen? Hvem vil du helst have af de to?

Jamen, det er håndgribeligt. Det er let afkodeligt, det er til at forstå, det er til at kommunikere, og det er noget, hvor man rimelig hurtigt også kan gøre det til det som man snakker om nogle gange. Man kalder det horserace, altså det er hestevæddeløb. Hvem vinder? Hvem taber? Hvem fører? Hvem er bagud? Det bliver meget, meget klart kommunikerbart, og det har man også, sådan som medierne interesse i at holde fast i, så derfor vil jeg blive stærkt forundret, vil jeg sige. Hvis vi lige pludselig ser et kæmpe stilbrud i forhold til det folketingsvalg, som senest venter i sommeren 23, men det kan jo være Peter han... Nejnej!

Nu forudsagde jeg ikke noget i 2023, jeg er historiker, på den lange bane.

Og derved stopper vi på den lange bane, Det her var Made in America, om hvordan USA forandrer Danmark. Tak.

Programmet her var produceret af Kiss content fra Loud og Nationalmuseets medie Vores tid. Tilrettelægger og producer Tom Carstensen Christina Fabrin hedder Jeg og jeg har speaket. Lasse Charli Pedersen var vært og redaktør.